

ביקור בית

על התוכנית

ביקור בית יוצר הזדמנות לצוות למישור נוסף של היכרות עם החניכים. ההזדמנות מועילה ומעצימה לשני הצדדים, אך רק במידה והביקור מתקיים ברגישות, בתבונה ובהסכמה. ישנה אמרה מוכרת הטוענת "כי ביתו הוא מבצרו של האדם" ועל כן, לפני כל ביקור, חשוב לערוך שיחה מקדימה עם החניך ולבקש את רשותו ורשות משפחתו לערוך ביקור בית. בכדי שהחניכים יערכו בהתאם ויוכלו לעדכן את המשפחה, יש צורך להסביר את חשיבות הביקור ומטרתו, כך שלא ייתפס כמאיים. זוהי הזדמנות עבורנו להיות אורחים של החניך ומשפחתו ומומלץ להציג צד זה בשיחות המקדימות. חשוב שנדאג שהביקור לא ישדר תחושת ביקור של עובד רווחה, שבא לבחון את המצב הסוציו-אקונומי או את טיב היחסים במשפחה, אלא כזה שמטרתו להתארח, להעמיק את ההיכרות ולתת כבוד לחניך ולבני ביתו.

מטרות ביקור הבית:

1. חשיפה והכרות עם ביתו, עולמו ומשפחתו של החניך.
2. חיזוק הקשר עם החניך.
3. חיזוק הקשר של הצוות החינוכי עם משפחת החניך.
4. איסוף נתונים שחסרים לנו על החניך.

על המרכיבים

שלושה מרכיבים מרכזיים של תפיסת החינוך 'דרך כפר' באים לידי ביטוי בתכנית זו:

1. ביקור בבית החניך נטוע עמוק ברכיב **'ייצוגים של שלמות הורית'**, כיוון שעצם הביקור מאפשר חיזוק ועיסוק בשלושה עקרונות ברכיב זה:
 - העצמת החניך בעיני משפחתו והעצמת המשפחה בעיני החניך.
 - העמקת ההיכרות בין הכפר, החניך והמשפחה.
 - עידוד שותפות המשפחה בתהליכים חינוכיים בכפר.
2. ביקור בית מצוי גם במעגל **'תיקון הלב'**, שאחד העקרונות שלו הוא יצירת חוויות הצלחה עבור החניכים. ביקור מוצלח של הצוות אצל החניך, שמאפשר לו להראות נקודות חוזק שלו – באמצעות אירוח הצוות והשתתפות בשיחה שתיווצר - עשויים לשמש עבורו חוויה משמעותית של הצלחה, בעיקר אם נדע לשקף לו את הצדדים החיוביים של הביקור.
3. ביקורי בית שמשמשים כמסורת קהילתית הופכים לחלק משמעותי בהבניית קהילה, כיוון שהביקורים זמן האיכות עם הצוות מחזקים את תחושת השייכות וגאווה היחידה של החניכים. כך מתקיים ביקור הבית גם ברכיב התפיסה **'קהילה של משמעות'**.

התכנית ונספחיה נבנו ועובדו עם

צוות השירות הסוציאלי בכפר הנוער הציוני נוה הדסה וצוות ביה"ס ברנקו וייס תחכמוני חדרה

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית

- לא כל החניכים ולא כל המשפחות ירצו שנבוא לבקר אותם בבית, מסיבות כאלה ואחרות. כדאי לקחת זאת בחשבון ולחשוב כיצד מגייסים את החניך והמשפחה לקיום הביקור. עם זאת, צריך לזכור שיהיו כאלה שלא נוכל להגיע אליהם ומומלץ לחשוב על דרכים אחרות שיאפשרו את העמקת ההיכרות עם החניך ועם המשפחה, מחוץ למסגרת קהילת החינוך, אם ניתן.
- השילוב בין סדר היום שלנו לסדר היום של החניך ומשפחתו הופך לעיתים את היכולת לתאם ביקור למורכבת.

דגשים להפעלת התכנית

- חשוב לשוחח עם המשפחה ולהודיע על הביקור ולציין מי מגיע.
- מומלץ להביא לבית/לחניך שי צנוע.
- יש להקפיד להגיע לבתי החניכים בשעות מתאימות, שיאפשרו להם זמן התארגנות.
- לפתוח בשיחה המתעניינת בשלום המשפחה.
- כדאי למצוא איזשהו פריט הנמצא בבית ולהחמיא עליו וניתן בעקבות זה לפתח שיחה.
- הדיבור יעשה עם הפנים למבוגר.
- זה הזמן להראות לחניך את הכבוד שאנו נותנים למשפחתו.
- זוהי הזדמנות לדבר על האחריות המשותפת של ההורים והצוות להצלחת החניך.
- זוהי הזדמנות לשתף את ההורים בחוויות הצלחה של ילדיהם – מומלץ להזכיר פעילויות ואירועים שהשתתף בהם באופן פעיל, תפקידים שלקח על עצמו ועשייה לטובת אחרים, חוויות הצלחה לימודיות ועוד.
- למשפחות עולים - יש לדבר ברמת עברית מתאימה, לאט ובלי סלנגים.
- כדאי לבקש מהחניך להתלוות אליכם עד הרכב ובדרך ניתן להחמיא לו על המשפחה ולהודות לו על האירוח.

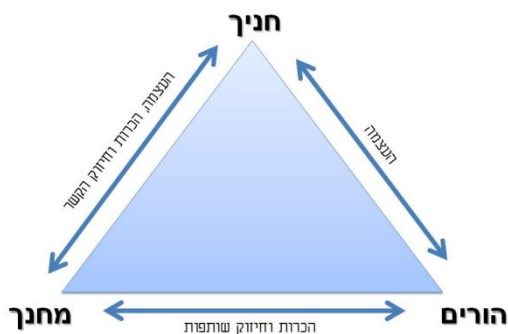
נספחים:

2 טפסים לביקורי בית

התכנית ונספחיה נבנו ועובדו עם

צוות השירות הסוציאלי בכפר הנוער הציוני נוה הדסה וצוות ביה"ס ברנקו וייס תחכמוני חדרה

ביקור בית

ניתן לדמות את השלישייה הורה-מורה-ילד לשלישייה בסירה אחת: לשני החותרים המובילים קשיים וכלים דומים, התקדמות הסירה תלויה במאמץ מתואם, וזעזוע ביחסים עלול לגרום להתהפכות הסירה.

ההבנה שההורים והמורים תלויים זה בזה בהתמודדותם, סוללת את הדרך לפיתרון. אין להשאיר את שיתוף הפעולה ליד המקרה. יש לפעול לקידום הברית באופן יישומי... רצף תקשורת בין הורה למורה הוא בעל השלכות חיוביות גם במקרים שבהם לא ננקטות פעולות מיוחדות נוספות. התועלת מתקיימת מעצם העובדה שהילד יודע על קיומו של הקשר. בהתעניינות ובהעברת המידע ההדדית מחברים ההורה והמורה את השטחים השונים בחייו של הילד ברשת אנושית רציפה ומכילה. כך הופכים נהלים פורמליים כביכול, כמו מחברת קשר ודיווח טלפוני, לכלים חמים המספקים חוויות ביטחון ושייכות.

(הסמכות החדשה / חיים עומר, עמ' 139-141).

שם התלמיד: _____ כיתה _____ תאריך הביקור _____
 האם תואם מראש? _____ האם היתה הסתייגות מן הביקור מצד התלמיד? _____ מצד ההורים? _____

הכנה מקדימה:

מה היא ה"מתנה", המשפט החיובי/המעצים אודות החניך שאני כמחנך מביא איתי לביקור הבית?

אם יש באפשרותך מומלץ להביא גם "מתנה" ממשית כגון עבודה שהחניך עשה, תמונה מאירוע שהיה פעיל בו וכדומה, אנא ציין מה הבאת עימך: _____
 הערה: מומלץ כחלק מההכנה לעבור על טופס הסיכום הר"מ כולו.

סיכום הביקור:

נוכחים בביקור: _____
 גרים בבית: _____
 דמות עימה לחניך יש קשר משמעותי/המהווה מודל לחיקוי: _____
 מס' טלפון להמשך קשר: _____
 ערוצי התקשורת בין החניך להוריו (מתקיימת תקשורת? בעלת איזה אופי? קשיים מיוחדים? שפת גוף? קרבה/ריחוק): _____

אחריות שהחניך לוקח/מקבל בבית: _____
 דברים/נושאים שעלו במהלך הביקור: _____

התכנית ונספחיה נבנו ועובדו עם

צוות השירות הסוציאלי בכפר הנוער הציוני נזה הדסה וצוות ביה"ס ברנקו וייס תחכמוני חדרה

האם הבחנת בקשיים שלא הכרת קודם אצל החניך/הורים/בקשר ביניהם? _____

מידת שיתוף הפעולה של ההורים בניסיון לייצר שותפות ביניכם בנוגע לחינוך בנם/בתם: _____

תיאור ויזואלי של הבית (ניקיון, איבזור): _____

תיאור האווירה בבית במהלך הביקור (נינוחה/מתוחה...) _____

משהו שלמדתי על החניך מביקור בביתו: _____

משהו על עצמי בו שיתפתי את החניך והוריו במסגרת ביקור הבית: _____

חוזקות שהצלחתי לאתר אצל החניך, ההורים: _____

משהו חיובי שאיתרתי אצל ההורים אותו אדגיש בהמשך בפני החניך: _____

הערות נוספות: _____

שם המחנך: _____ תפקיד: _____ חתימה: _____

התכנית ונספחיה נבנו ועובדו עם
צוות השירות הסוציאלי בכפר הנוער הציוני נוה הדסה וצוות ביה"ס ברנקו וייס תחכמוני חדרה

סיכום ביקור בית

שם החניך : _____ תאריך הביקור:

נוכחים בביקור מהצוות:

נוכחים בביקור מהמשפחה:

דברים שנאמרו בביקור:

סיכום הביקור מבחינה ויזואלית של הבית:

סיכום הביקור והערות להמשך טיפול ומעקב:

התכנית ונספחיה נבנו ועובדו עם

צוות השירות הסוציאלי בכפר הנוער הציוני נוח הדסה וצוות ביה"ס ברנקו וייס תחכמוני חדרה